

PRITARTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento
Švietimo skyriaus vedėjo
2017 m. rugsėjo 12 d. Nr. ŠV1-288

PATVIRTINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“
direktoriaus
2017 m. rugsėjo 13 d. Nr. V-36

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „BERŽELIS“ NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO DAILĖS UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas - Klaipėdos darželis „Berželis“ (toliau - įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190436411. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.

2. Įstaigos buveinės adresas – Mogiliovo g. 2, LT – Klaipėda, el. pašto adresas: berzelis@balticum-tv.lt, tel. (8 46) 324277, internetinės svetainės adresas berzelisklaipeda.lt

3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“ ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus neformaliojo vaikų švietimo dailės programa (toliau - programa).

4. Programos rengėjai: Stefa Steigvilienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Irena Šmitaitė, ikimokyklinio ugdymo neformaliojo švietimo pedagogė.

5. Programos koordinatorius – direktorė Birutė Maknavičienė.

6. Programos trukmė- tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.

7. Programos apimtis vieneriems mokslo metams.

8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.

9. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios sąlygos: įrengtas dailės kambarėlis, įsigytos vaizdinės priemonės vaikų grupiniams ir individualiems užsiėmimams organizuoti.

10. Programą įgyvendins neformaliojo švietimo pedagogas, turintis aukštąjį išsilavinimą ir galintis dirbti su ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikais. Neformaliojo švietimo pedagogas jau eilę metų veda seminarus ir skleidžia savo darbo patirtį mieste bei respublikoje, teikia metodines rekomendacijas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pedagogams, kaip ugdyti vaikų meninius gebėjimus, panaudojant pažangius būdus, metodus bei priemones.

II SKYRIUS PRINCIPAI

9. Kūrybiškumo principas. Suteikti galimybę vaikams išreikšti save meno kalba, spalvomis, linijomis, išreikšti savo nuotaiką, mintis, jausmus bei santykį su pasauliu, sudaryti sąlygas tyrinėti įvairias menines raiškos priemones, atrasti individualų, savitą raiškos stilių.

10. Individualumo ir diferenciacijos principas. Ugdyti vaiką pagal jo sugebėjimus, turimą patirtį, pomėgius, brandos ypatybes.

11. Tęstinumo. Užtikrinti pereinamumą tarp ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grandžių.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

12. Programos paskirtis – padėti vaikui pajauti meninės raiškos džiaugsmą, padėti pedagogui atpažinti vaiko meninius gebėjimus ir kryptingai juos ugdyti.

13. Programos tikslas – tenkinti individualius vaikų saviraiškos poreikius, naudojant vizualinės raiškos priemones, padedančias pažinti pasaulį, išreikšti savo patirtį.

14. Programos uždaviniai:

14.1. skatinti kūrybiškumą, vaizduotę, estetinius jausmus, jautrumą grožiui, etinėms bei etninėms vertybėms;

14.2. spontaniškai ir savitai reikšti savo įspūdžius, išgyvenimus, emocijas ieškoti, tyrinėti, eksperimentuoti, išbandyti įvairias dailės technikas, medžiagų galimybes, netradicinius kūrybinės veiklos būdus;

14.3. puoselėti vaiko individualumą, skatinti savitos saviraiškos ir kūrybos raišką;

14.4. diegti naujas ugdymo sistemas, skatinančias vaikų kūrybiškumą.

I SKYRIUS TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

15. Programa siekiama formuoti dailės ugdymo sampratą.

16. Programos turinys, naudojamos priemonės, įranga:

Eil. Nr.	Pasiėki- mų sritys	Veiksenos	Priemonės	Pasiėkimai ir įgūdžiai
Priešmokyklinis amžius				
16.1	Meninė kompeten- cija	Įvairioje aplinkoje stebi ir tyrinėja daiktų formas, spalvas, grožisi gamtos spalvomis ir savo įspūdžius bando perteikti dailės priemonėmis. Piešia įspūdžius, iliustruoja pasakas, matytus teatrinius pasirodymus, įspūdžius iš ekskursijų; kuria savo istorijas panaudodami kreideles, akvarelę, antrines žaliavas ir kitas dailės raiškos priemones. Išvardija spalvas ir atspalvius, juos derina; eksperimentuoja įvairiomis priemonėmis, medžiagomis. Varto ir	Pieštukai, teptukai, kreidelės, anglis, tušas, plunksnelės, spalvoti klijai, ebru dažai, akvarelė, guašas, akrilas, spaudai, voleliai; įvairaus dydžio ir faktūrų popieriaus lakštai, maistinė plėvelė, folija, eko odos gabaliukai, gamtinė medžiaga, audinio skiautelės, žirkklės, klijai. Šviesos stalai, antstalių dėžutės, įvairūs trafaretai, figūrėlės, smėlis, šiaudeliai, akmenukai, piltuvėliai, gintaras,	Pastebi, kas aplinkoje gražu: spalvos, formos, jų deriniai, pasitelkus vaizduotę savaip kuria sau priimtina vaizdą: fantazuoja, įsivaizduoja, drąsiai, laisvai ir spontaniškai kuria savo siužetą, vaizduoja daiktą ar objektą įvairiomis dailės raiškos priemonėmis. Įvardija, kokia technika labiausiai mėgsta vaizduoti, bando suprasti dailės priemonių ir kūrybinio proceso su jomis eigą, sužino ir įvardija dailės technikas, kuo jos skiriasi; skiria lietuvių tautodailės bruožus, komentuoja, ką sukūrė, kas jam patinka,

		<p>stebi dailės reprodukcijų albumus, dailės kūrinius internete. Stebi tapybos, grafikos, skulptūros, keramikos, tekstilės kūrinius ir patys bando improvizuoti. Sudaromos sąlygos pajusti linijos, formos, spalvos, medžiagų struktūros ypatumus. Kuriamos vaikų darbų parodos. Savo darbelius mokosi komponuoti, sutvarkyti iki galo, pasidalinti ar apsikeisti su kitais, panaudoti dovanai.</p>	<p>nugludinto stiklo gabalėliai, plastikiniai kamuoliukai, maistiniai dažai, kinetinis smėlis, plastiko gabaliukai, figūrėlės, gamtinė medžiaga, vanduo.</p>	<p>supranta, kaip pasiruošti veiklai, taupiai naudoti priemones, su jomis elgtis tvarkingai, pradėtą darbą ar jo etapą būtina baigti.</p>
Ikimokyklinis amžius				
16.2	Meninė raiška	<p>Prie šviesos stalo tyrinėja šviesos srautus, medžiagas, jų skaidrumą, spalvinius derinius, dedant vieną medžiagą ant kitos; žaidžia su smėliu: ant jo piešia, rašo raides, skaičius, pila per piltuvėlį; kuria vaizdus, ornamentus, paveikslėlius iš turimų daiktų, eksperimentuoja, naudodami maistinius dažus, akvarelę, guašą, skystą muilą, spalvotus klijus; mėgaujasi ebru technikos galimybėmis, kuria vaizdus, juos fiksuoja per savo kūrybinę prizmę; gamina savo kūrybos albumus.</p>	<p>Šviesos stalai, įvairūs trafaretai, figūrėlės, smėlis, šiaudeliai, teptukai, akmenukai, klijai, piltuvėliai, molis, plunksnos, ebru dažai, gintaras, nugludinto stiklo gabalėliai, vanduo, žirklys, plastikiniai kamuoliukai, maistiniai dažai ir plėvelė, kinetinis smėlis, plastiko gabaliukai, gamtinė medžiaga, eko odos gabaliukai, plastikinės formelės, įvairaus dydžio ir faktūrų popieriaus lakštai, audinio skiautelės.</p>	<p>Kuria paveikslus ant šviesos stalo, naudodami įvairias medžiagas, grafines formas. Kuria pagal išankstinį sumanymą ir nuosekliai bando jį įgyvendinti, tam tikslingai pasirenka dailės priemones ir technikas; vaizduoja daiktą ar objektą įvairiomis dailės raiškos priemonėmis. Įvardija, kokia technika labiausiai mėgsta vaizduoti, bando suprasti dailės priemonių ir kūrybinio proceso su jomis eigą, sužino ir įvardija dailės technikas, kuo jos skiriasi.</p>
16.3	Estetinis suvokimas	<p>Stebi tapybos, grafikos, skulptūros, keramikos, tekstilės kūrinius, dailės reprodukcijų albumus ir patys bando improvizuoti. Gėrisi savo ir kitų menine</p>	<p>Tautodailės dirbiniai, tapybos, grafikos, keramikos, tekstilės kūriniai, dailės reprodukcijų albumai, įvairios dailės priemonės,</p>	<p>Pastebi grožį gamtoje, aplinkoje, dailės kūriniuose, džiaugiasi kūrybos procesu įvairiomis dailės raiškos priemonėmis; laisvai reiškia savo idėjas,</p>

		veikla, darbeliais. Trumpai grožisi gamta, sutelkia dėmesį, pastebi spalvų, formų įvairovę.	šviesos stalai, smulkūs aplinkos daiktai, gamtinė medžiaga.	pasitiki savimi, eksperimentuoja, ugdo gerą estetinį skonį, geranoriškai vertina savo ir kitų kūrybą; geba argumentuoti, kodėl patinka; siekia tvarkos savo aplinkoje, taupiai naudoja turimus išteklius; kuria įsivaizduodamas, fantazuodamas, ieško naujų raiškos būdų.
16.4	Eksperimentavimas dailės priemonėmis	Skirtingoje aplinkoje stebi ir tyrinėja daiktų formas, spalvas, grožisi gamtos spalvomis ir savo išpūdžius bando perteikti dailės priemonėmis. Kiekvienas vaikas skatinamas savo išpūdžius perteikti individualiai, eksperimentuoti įvairiomis priemonėmis, medžiagomis; sudaromos sąlygos pajusti linijos, formos, spalvos, medžiagų struktūros ypatumus.	Įvairios dailės priemonės ir medžiagos, šviesos stalai ir ant jų naudojami smulkūs daiktai (nugludinto stiklo gabalėliai, trafaretai, smėlis, plastikinės formelės, figūrėlės, kamuoliukai kinetinis smėlis, šiaudeliai), gamtinė medžiaga, smulkūs aplinkos daiktai.	Geba pats pasirinkti ir kurį laiką kryptingai plėtoti veiklą vienas ar su draugais; suaugusiojo pasiūlytą veiklą atlieka susitelkęs, savaip, išradingai; savarankiškai bando įveikti kliūtis savo veikloje, nepasisėkus ieško pagalbos iš draugų ar suaugusiųjų; supranta, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai. Džiaugiasi gautu rezultatu. Kalba apie tai, ką norėtų išmokti, numato, ką darys toliau, kad išmoktų. Ieško naujų idėjų ir informacijos jų įgyvendinimui, paaiškina, kaip tas žinias panaudos.
16.5	Kūrybiškumo motyvavimas	Atlieka eksperimentus su jau žinoma medžiaga: maišo spalvas, kurių dar nemaišė ir žiūri, kas išeis, improvizuoja; kiekvienas vaikas siekia savo išpūdžius perteikti individualiai. Ant kartono ar storesnio audinio aplikuoja plonesnės medžiagos skiauteles, juosteles ar storus siūlus, iš jų daro	Kartonas, sausi klizai, žirklys, stori siūlai, adatos, ylos, siuvimo siūlai, siuvinėjimo lankeliai, sagos, porolonas, įvairios faktūros ir storio audinio gabalėliai, plonos juostelės, špagatas, gamtinė medžiaga, vanduo, ebru dažai, molis, akvarelė, teptukai,	Išmoksta pasirinkti ir derinti įvairias medžiagas, jas komponuoti kuriant paveikslėlį; kirpti storus siūlus trumpais gabaliukais, juos aplikuoti ant kartono ar storo audinio. Ieško naujų idėjų, neįprastų medžiagų ir sprendimų, lengvai ir greitai keičia, pertvarko, pritaiko, siekia savito rezultato; išmoksta

		<p>paveikslėlius, servetėles, dovanėles, nosinaites; siuvinėja ant kartono ar audinio (lankelio pagalba), siuva sagas, žaisliukus iš porolono, audinio, vatos, odos ar kailio gabaliukų (maišelis, pagalvėlė, rūbeliai lėlei); pina kaseles iš kelių juostelių; apvynioja kartoninius rėmelius storais siūlais ar plonomis juostelėmis; ant kartoninio rėmelio riša saulutę, nykštuką; iš storų siūlų daro kutą, bumbulą; riša tiesią, suktą virvelę, „takelį“.</p>	popierius.	<p>atsakingai elgtis su yla, adata, žirkėmis, siūlais; siuvinėja ant kartono dygsneliais ir tempiant siūlus; ant audinio – virvute, dygsneliais; geba susiūti dvi audinio detales dygsneliu ar siūle su užmetimu; išmoksta įverti siūlą į adatą, įsiūti sagą, iš kelių sagų sukurti paveikslėlį.</p>
16.6	<p>Simbolių, rašto pradmenų vaizdavimas</p>	<p>Pasako, ko nori išmokti, jei nemoka, drąsiai klausia suaugusiųjų; įsitraukia į mokymąsi piešdami, lipdydami, pilstydami, grupuodami daiktus. Suaugusiesiems ir kitiems vaikams aiškina, ką norėjo padaryti, ką padarė, ką darys toliau. Savarankiškai ieško sprendimų, o pagalbos į suaugusiuosius kreipiasi tik tada, kai pats negali išspręsti. Siuvinėja ant kartono, aplikuoja, šampuoja, spalvina ar kitaip margina raides, skaičius; iš šiaudelių, pagaliukų, storų siūlų dėlioja raides, skaičius; iš raidžių trafaretų sudarinėja žodžius, rašo savo vardą ar kitų aplinkos daiktų, reiškinių pavadinimus, žaidžia su smėliu: ant jo pirštais ar pagaliukais</p>	<p>Įvairūs aplinkos daiktai, priemonės dailės darbams ir eksperimentams, šviesos stalai ir ant jų naudojami smulkūs aplinkos daiktai, gamtinė medžiaga. Šviesos stalai, raidžių trafaretai, šiaudeliai, smėlis, piltuvėliai, ylos, pagaliukai, plonas popierius, kartonas, sausi klėjai, žirkės, adatos, siuvimo ir stori siūlai.</p>	<p>Aptaria padarytus darbus, planuoja, ką darys toliau; drąsiai bando, klysta ir taiso klaidas, klauso, ką sako kiti; išsiaiškina, kokios informacijos reikia, kur jos ieškoti; kalba apie tai, kad daug ko gali sužinoti ir išmokti klausinėjant, stebint aplinką, iš knygų, interneto; samprotauja, ko išmoko ir ko dar norėtų išmokti. Domisi raidėmis, skaičiais, pastebi juos aplinkoje, geba pasakyti jų pavadinimus; pastebi žodžius, prasidedančius ta pačia raide. Supranta, kad kai kurios raidės turi savo pavadinimą ir specifinę grafinę raišką; ant smėlio ar popieriaus kopijuoja žinomas raides ir skaičius, juos įkomponuoja darbeliuose. „Iliustruoja“ pasakas, pasakojimus, istorijas, filmukus, iliustracijose</p>

	piešia, rašo raides, skaičius, pila per piltuvėlį.		parašydamas nukopijuotas raides, žodžius; kuria ir gamina rankų darbo knygeles su elementariais nukopijuotais sakiniiais, žodžiais, raidėmis.
--	--	--	---

V SKYRIUS

PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

17. Įgyvendinus programą, bus pasiekti kokybiniai ir kiekybiniai vaikų ugdymo dailės pokyčiai:

17.1. priešmokykliniame amžiuje:

17.1.1. vaikas išmoks kurti, fantazuodamas, laisvai pasirinkdamas dailės priemones;

17.1.2. gebės atpažinti dailės žanrus, juos skirti ;

17.1.3. patirs kūrybos džiaugsmą;

17.1.4. gebės komentuoti savo kūrinį, džiaugsis kitų darbais;

17.1.5. suvoks, kad su priemonėmis reikia elgtis atsargiai, naudoti jas pagal paskirtį.

17.2. ikimokykliniame amžiuje:

17.2.1. ugdysis meninė nuovoka (matau, jaučiu, suprantu, kuriu);

17.2.2. ugdysis vaiko pasitikėjimo savimi, savo gebėjimais, pedagogais ir draugais jausmas;

17.2.3. savo sumanymams įgyvendinti pasirinks dailės priemones ir technikas;

17.2.4. gebės eksperimentuoti sudėtingesnėmis dailės technikomis;

17.2.5. ugdysis meniniai ir kūrybiniai gebėjimai..

18. Ugdymo pasiekimų vertinimas:

18.1. taikomi metodai: neformalus ir formalus stebėjimas, žaidimas kartu, interviu su vaiku, pokalbis su tėvais, grupių ir darželio pedagogais, vaiko kūrybinės raiškos darbelių analizė, parodos darželio ir miesto visuomenei, konkursai, projektinė veikla, nuotraukos ir kita.

18.2. ugdymo pasiekimų vertinimo dažnumas: 2 kartus per metus (rugsėjo ir gegužės mėnesiais).

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Berželis“

mokytojų tarybos posėdžio

2017m. rugpjūčio 31 protokoliniu nutarimu

(protokolas Nr. 3)

NAUDOTI ŠALTINIAI IR LITERATŪRA

1. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa, 2014.
2. Ikmokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos, 2015.
3. Verseckienė O., Marcinkas F. ir kt. Po tėviškės dangum. Etninio ugdymo gairės vaikams. 1 Almanachas „Tautodailė“, 1995.
4. Gražienė V. Projektų metodo pagrindai. Vilnius, 2009.
5. Brazauskaitė A. Vaikų dailės terapinis aspektas. Vilnius, 2004.